

<http://www.withitness.nl/?p=616>

Recensie 'Wat is er mis met gezag?'

Posted By [René Kneyber](#) on mrt 28, 2013 |

Een klein kijkje in de keuken: In juni 2011 was ik door Thijs Jansen en Gabriël van den Brink gevraagd om mee te schrijven aan het boek *Gezagsdragers*. Indertijd was ik wel thuis in het gezag van de leerkracht, maar had ik je nog weinig kunnen vertellen over het gezag van de publieke professional zoals politie of ambulancepersoneel. Of burgemeesters wat dat betreft.

Om me wat op weg te helpen kreeg ik van Thijs allerlei artikelen in de handen gedrukt met bovenop een gekopieerd exemplaar van de filosoof en filmmaker Jurriën Rood zijn verslag over zijn ervaringen met de Amsterdamse politie met de titel: "De diender en het besmette woord". Er waren er maar een paar exemplaren van gedrukt voor intern gebruik bij de politie en die waren al lang en breed door de organisatie verspreid.

Dit stapeltje a4'tjes, niet geniet dus na een tijdje een warrige puinhoop, waren mijn eerste kennismaking met de denkbeelden van Rood en een buitengewone kennismaking met de filosofische principes achter gezag. Rood was een van de gelukkige deelnemers aan het JUXTA-project van de Amsterdamse politie. De politie wilde graag eens buitenstaanders twee jaar lang rond laten kijken bij de politie: filosofen, antropologen, psychologen, en dit keer eens niet insiders uit de politiewereld. Zijn oorspronkelijke gedachten over het gezag van de politie, mede gevoed door zijn ervaringen van de jaren '70 en '80 bleken hopeloos verouderd. De politie had stilzwijgend een nieuwe vorm van gezag ontwikkeld die in de praktijk wonderlijk goed bleek te werken. Hij constateerde in zijn maanden op de straat weinig tegenstribbeling van de zelfbenoemde anti-autoritaire Amsterdammers, zelfs bij heel discutabele bekeuringen. Dát had hij niet verwacht.

Zijn observaties kwamen hem op veel kritiek te staan. Zo had hij zich, bewust, op de doorsneebuurt gericht. "Ga nou maar eens kijken in de echte moeilijke wijken" en dat deed hij maar ook daar trof hij een functioneel straatgezag aan. Of dat gezag er ook nog was als de politie verdwenen was natuurlijk een tweede vraag. Maar het was overduidelijk dat de politie kon functioneren en dat de buurt blij was met hun aanwezigheid. Dit vertaalde hij allemaal in het rapport *Tegengif* wat ik pas later onder ogen kreeg. Met het gezag van de politie is niks mis, stelt hij, maar er is vooral iets mis met het imago van het gezag van de politie. De politie moet veel nadrukkelijker het beeld uitdragen van hun nieuwe vorm van communicatief gezag.

Het leek soms wel of Jurriën wat geschrokken was van zijn plotselinge populariteit aan onze kant. Hij werd uitgenodigd om te spreken op diverse bijeenkomsten, kwam in de begeleidingscommissie en schreef ook nog eens een artikel met zijn ervaringen voor *Gezagsdragers*. Tijdens al onze ontmoetingen zag je hem denken, observeren, conclusies trekken. *He was on to something*. Maar wat?

Inmiddels ligt daar dan zijn debuut *Wat is er mis met gezag?* Een absoluut meesterwerk als je het mij vraagt; een totale verzilvering van al het potentieel wat er in zijn voorgaande werk heeft gezeten. Hoewel ik de uitgebreide praktijkanalyses van zijn eerdere werk wat mis zit er in dit boek nog zo veel meer dat dat al snel vergeten

is. In dit boek beantwoordt Rood de prangende vragen die we hebben over gezag. Wat is er nou eigenlijk mis?

Heel wat, blijkt in een ambitieuze totaalanalyse. En daarbij wordt niemand gespaard en blijft geen steen onomgedraaid. De politie, de burgers, de publieke professionals, de media, van den Brink, de minister-president er is werkelijk niemand die de dans ontspringt terwijl Rood zich een weg filosofeert door diverse thema's. Rood duwt in dit boek de discussie zonder enige wroeging in hele nieuwe richtingen. Dat doet hij deels persoonlijk door zijn aandeel in de revolte van '68 te beschrijven, maar ook filosofisch, wat waren nu de ideeën waar de revolte nu eigenlijk om begonnen is. Zijn belangrijkste stelling is dan ook dat de revolte van '68 nooit is afgemaakt. Er is nu wel gelijkheid, maar alle andere factoren die in een gelijkwaardige samenleving mogelijk maken zijn nog lang niet in plaats. Onze samenleving bevindt zich dan ook op een heikel punt. Als we nu niet heel erg gaan opletten dan betekent dat het einde van de rechtstaat.

In het derde deel vertelt hij vervolgens wat er zou moeten gebeuren. Rood wil pertinent niet terug naar vroeger. Als iets gegroeid is, vindt hij, dan kun je niet meer terug. Van een puber kun je geen baby meer maken, en zo kunnen van ons nieuwe gezag niet meer het oude maken. Dus de enige weg is vooruit. Wat wij ons als samenleving te doen staat is beseffen dat 'het gezag', bijv. de politie, van ons is en voor ons is. Om dat voor elkaar te krijgen geeft Jurriën simpele, doeltreffende, praktische oplossingen.

Er staat genoeg in het boek waar mensen het wel of niet mee eens zullen zijn. Ook tijdens de burgemeester-conferenties werd er fel over gediscussieerd. Maar een beter boek over gezag zul je de komende decennia niet meer tegenkomen.

<http://www.bol.com/nl/p/wat-is-er-mis-met-gezag/9200000009983870/>